

FCC - DIN INNOVATIVA PARTNER INOM RISKHANTERING, FINANSIELL JURIDIK OCH AFFÄRSSTYRNING

Ny tjänstepensionsreglering

FCC

Innehåll

Introduktion	3
Tillämpningsområde.....	3
Gränsöverskridande verksamhet underlättas.....	4
Skärpta krav på företagsstyrningssystem.....	4
Utökad information till kund.....	5
Sanktioner och tillsyn.....	6
Vad behöver ni göra?	6

Introduktion

I december 2016 antogs tjänstepensionsdirektivet (EU 2016/2341) (IORP II) vilket ska vara införlivat i svensk rätt den 13 januari 2019. Direktivet fastslår EU:s fokus på att stärka skyddet för tjänstepensionsplaners medlemmar och förmånstagare. IORP II-direktivet består i stort sett av fyra områden; företagsstyrning, genomförande av riskbedömning av verksamheten, information till kund och regler för att underlätta gränsöverskridande verksamhet.

Förslag på ny tjänstepensionsreglering kommer att utgå från IORP II-direktivet, SOU 2014:57 och kompletterande solvensreglering. Direktivet innehåller i sig inte några kapitalkrav, och ska kompletteras med en kapitalkravsreglering som regeringen har gett Finansinspektionen i uppdrag att utforma. Förslaget ska senast presenteras 1 september 2017 efter regeringens beslut om förlängt uppdrag. Förslaget på kapitalkravsreglering kommer bland annat innehålla schablonmässigt och riskkänsligt kapitalkrav samt krav på kapitalbas samt vilka poster som ska ingå i denna och hur dessa ska värderas. Nuvarande möjligheter för försäkringsföretag och tjänstepensionskassor att kunna justera framtida åtaganden ska kartläggas särskilt, till exempel vad gäller eventuell uttaxeringsrätt och hur det förhåller sig med eventuella garantier från arbetsgivaren.

IORP II-direktivet innebär en del nyheter och ändringar för företag som bedriver tjänstepensionsverksamhet. En omvandling till tjänstepensionsinstitut kan komma att ta tid. Det finns därmed anledning att sätta sig in i regelverket nu för att anpassa sin verksamhet till de nya reglerna. I direktivet ställs minimikrav och det är därför möjligt att lagstiftaren utfärdar högre ställda krav. I Finansinspektionens promemoria om tillsyn över försäkringsområdet för 2017 anges att ett av fokusområdena är övergångsreglering för tjänstepensionsverksamhet.

Syftet med denna publikation är att ge en förståelse för huvuddragen i IORP II-direktivet.

Tillämpningsområde

Direktivet omfattar tjänstepensionsinstitut, med vilket avses institut vars verksamhet enbart avser tillhandahållande av tjänstepensionsförmåner med sin grund i olika pensionsplaner. Försäkringsbolag som bedriver tjänstepensionsverksamhet och tjänstepensionskassor ska ges möjlighet att fortsätta bedriva tjänstepensionsrörelse enligt den tjänstepensionsregleringen. Det kommer även att införas en möjlighet att bilda nya svenska tjänstepensionsinstitut som står för åtaganden som avser risker kopplade till dödsfall, långlevnad, invaliditet etc., men även en möjlighet att ansöka om omvandling till tjänstepensionsföretag.

Försäkringsbolag som bedriver tjänstepensionsverksamhet och tjänstepensionskassor lyder idag under övergångsregler genom nuvarande tjänstepensionsreglering, IORP I-direktivet. Understödsföreningar och tjänstepensionskassor får tillämpa övergångsreglering fram till den 30 juni 2019. Dessa ges möjlighet att tillämpa försäkringsrörelselagen baserad på Solvens II-regelverket på hela sin verksamhet. Det är upp till medlemsstaterna att ge möjlighet för livförsäkringsföretag som följer Solvens II-regelverket att till viss del tillämpa IORP II-direktivet på sin tjänstepensionsverksamhet.

I sådana fall ska tillgångarna som hänför sig till tjänstepensionsverksamheten hållas åtskilda från övrig verksamhet. Det förväntas även att komma ny reglering för pensionsstiftelser vilket dock inte behandlas i denna publikation.

Gränsöverskridande verksamhet underlättas

Trots EU:s fokus på gränsöverskridande verksamhet i IORP I-direktivet har det konstaterats att det fortfarande föreligger hinder med hänsyn till bland annat skillnader i nationell lagstiftning. Ett av IORP II-direktivets syften är därför att ytterligare underlätta för gränsöverskridande verksamhet och gränsöverskridande överlåtelse av pensionsplaner. Detta innebär bland annat att investeringar i andra medlemsstater inte får begränsas.

Gränsöverskridande verksamhet och gränsöverskridande överlåtelse av pensionsplaner är dock skilda från varandra. En gränsöverskridande överlåtelse kan innebära att reglerna rörande gränsöverskridande verksamhet blir tillämpliga. Av direktivet framgår att tjänstepensionsinstitut kan överlåta pensionsplaner till andra tjänstepensionsinstitut. Det kan därmed te sig oklart om detta skulle hindra överlåtelse mellan ett företag som bedrivs under Solvens 2-regelverket och ett tjänstepensionsinstitut. Den närmare utformningen av regleringen förväntas komma hösten 2017.

Skärpta krav på företagsstyrningssystem

I flera avseenden påminner reglerna i direktivet dem som gäller i Solvens II-regelverket. Krav på hänsyn till miljö och sociala faktorer vid investeringar och bolagets egen riskbedömning går dock ett steg längre än Solvens II.

- En nyhet i IORP II-direktivet är att företagsstyrningssystemet ska ta hänsyn till sociala-, miljö- och företagsstyrningsfaktorer.
- Ett effektivt företagsstyrningssystem innefattar bland annat krav på att institutet inrättar centrala funktioner, som internrevisionsfunktion, riskhanteringsfunktion och i tillämpliga fall en aktuariefunktion. Det finns dock inget krav på att institutet ska ha en funktion för regelefterlevnad. Eftersom det finns möjlighet att utgå ifrån bland annat bolagets verksamhet och komplexitet när man inrättar funktionerna finns också visst utrymme för att samma person/enhet kan vara ansvarig för flera nyckelfunktioner, förutom när det gäller internrevisionsfunktionen.
- En nyhet är krav på att de personer som utför nyckelfunktionerna ska underrätta Finansinspektionen om styrelse eller ledning inte vidtagit lämpliga åtgärder efter att funktionen rapporterat att det skett en överträdelse eller att det finns en betydande risk för att institutet inte kommer att uppfylla lagkrav som riskerar att påverka medlemmarnas/förmånstagarnas intressen.
- Tjänstepensionsinstituts styrelse ska behandla och fastställa styrdokument minst var tredje år om inga ändringar är påkallade.
- Institut ska genomföra och dokumentera en egen riskbedömning ("own risk assessment") med hänsyn till verksamhetens art, omfattning och komplexitet minst var tredje år eller vid väsentliga förändringar.

I den egna riskbedömningen ska åtminstone följande ingå:

- bedömning av riskhanteringssystemet,
 - beskrivning av integreringen av den egna riskbedömningen i ledningsprocess och beslutsprocess,
 - finansieringsbehov/återhämtningsplan,
 - risker som kan påverka förmåga att fullgöra avtal,
 - hantering av intressekonflikter,
 - operativa risker, och
 - miljö-, sociala-, och företagsstyrningsfaktorer.
- Tjänstepensionsinstitutets investeringar ska göras i enlighet med aktsamhetsprincipen. I direktivet säkerställs en lämplig investeringsfrihet vilket innebär en del nyheter. För det första ges tjänstepensionsinstitut möjlighet att göra investeringar med hänsyn till miljö-, sociala-, och företagsstyrningsfaktorer vid tillämpning av aktsamhetsprincipen. För det andra får investeringar göras i OTF- och MTF-plattformar samt instrument garanterade av EIB. För det tredje ska behörig tillsynsmyndighet övervaka tjänstepensionsinstitutets kreditvärderingsförfaranden.
 - Medlemsstaterna har även möjlighet att införa krav på att tjänstepensionsinstitut ska utse ett eller flera tjänstepensionsinstitut för förvaring av tillgångar och för tillsynsuppgifter.

Utökad information till kund

I direktivet ställs utökade krav på att tjänstepensionsinstitut ska tillhandahålla information till kund. Man delar in kunderna i tre kategorier; dels *presumtiva medlemmar* till vilka information ska lämnas innan anslutning till pensionsplanen, dels *medlemmar* till vilka information ska ges såväl under avtalstiden som före pensioneringen, dels *förmånstagare* till vilka information ska ges under utbetalningsfasen.

- Innan avtal ingås ska presumtiva medlemmar bland annat informeras om centrala delar i pensionsplanen, huruvida miljö-, klimat-, sociala och företagsstyrningsfaktorer beaktas i investeringsstrategin och relevanta alternativ. De medlemmar som ansluts automatiskt till en pensionsplan ska få relevant information om sin pensionsplan direkt efter anslutningen. Detta gäller exempelvis om en person anställs hos arbetsgivare med kollektivavtalad tjänstepension, där tjänstepensionsinstitutet även ska tillhandahålla information om det så kallade ickevalsalternativet.
- Medlemmar och förmånstagare ska hållas informerade om allmän information om pensionsplanen avseende bland annat investeringsprofil, kostnader och när medlemmar står för investeringsrisk eller kan fatta beslut om investering. Vid ändringar i reglerna för pensionsplanen ska detta även informeras om inom skälig tid.

- Medlemmar ska även få ett årligt pensionsbesked under avtalstiden med bland annat personlig information om pensionsålder och prognoser för pensionsförmånerna. Medlemmar ska även i god tid innan pensionering informeras om alternativen för utbetalning av pensionen och ska på begäran också kunna få kompletterande information.

Senast den 13 januari 2023 ska Kommissionen göra en översyn av IORP II-direktivet och dess tillämpning och verkningar. En av de saker som då särskilt ska utvärderas är hur informationen i pensionsbeskeden uppfyller respektive inte uppfyller de krav och förväntningar som ställts upp för att nå en ökad transparens och större trygghet för blivande pensionärer.

Sanktioner och tillsyn

I direktivet anges att tillsynsmyndighetens tillsyn ska vara framåtblickande och riskbaserad samt att den omfattar hela verksamheten.

- För tillsynsmyndighetens tillsyn ska instituten bland annat rapportera interna delårsrapporter och dokumentation som visar att investeringsriktlinjerna följs.
- Instituterna ska även rapportera den egna riskbedömningen var tredje år, investeringsriktlinjer samt årsredovisning och förvaltningsberättelse.
- Vid överträdelse av direktivet har tillsynsmyndigheten befogenhet att ingripa genom beslut om administrativa sanktioner, korrigerande åtgärder samt rätt att utse en särskild företrädare.

Vad behöver ni göra?

Det kan tyckas vara lång tid till att den nya tjänstepensionsregleringen träder i kraft men implementeringen kan innebära stora resurser och verksamhetsanpassningar vilket innebär att det finns skäl att redan nu se över förslagsvis nedanstående punkter.

- Ta ställning till ombildning till tjänstepensionsinstitut.
- Utse en "förändringsgeneral" (samordnare) för implementeringen.
- Gör GAP-analys samt kartlägg och prioritera utvecklingsområden.
- Utbilda styrelse, vd, ledning och andra berörda.
- Finns det styrdokument och rutiner på plats och behöver dessa revideras för att vara förenliga med direktivet?
- Behöver ni revidera information till kund och även se över informationskrav i bland annat IDD, MIFID II, PRIIPS, DHL?
- Se över företagsstyrningssystemet och den strategiska planeringen.
- Se över och förändra ert arbetssätt.

Tveka inte att kontakta oss på FCG för ett möte där vi går igenom hur vi kan hjälpa just ditt företag.

Kontakt:

Johan Lindqvist, Director, FCG

Telefon: +46 76 630 91 53. E-post: johan.lindqvist@fcg.se

FCG är ett rådgivningsföretag bestående av experter inom risk- och kapitalhantering, regelefterlevnad och tillsyn, kreditprocess och kredithantering, finance och treasury samt intern styrning och kontroll.

Idag tillhör vi nordens ledande inom vårt område, en ställning vi har uppnått genom att ha fokus på våra kärnområden samt att uteslutande rekrytera de bästa medarbetarna.

Vår starka marknadsinsyn tillsammans med så väl verksamhetsförståelse som innebörden av regler och praxis, ger oss förmågan att identifiera effektiva och hållbara lösningar utifrån kundens förutsättningar, ambition och behov.

Vår ambition är alltid att skapa långsiktiga samarbeten med våra kunder där det finns utrymme för att både stödja, inspirera och utmana verksamheten.

FCG, som grundades 2008, samarbetar i dag med alla karaktärer av finansiella företag så som kreditinstitut och banker, försäkringsföretag, fondbolag och värdepappersbolag samt med icke finansiella företag som påverkas av finans- och kapitalmarknaden.

